

pretvorba tokove napetosti dvakrat. Ob periferiji mesta, bodi si na mestnem travniku ob Marije Terezije cesti ali pa v bližini sv. Krištofa stala bi majhna hišica za 12 transformatorjev (transformatorska postaja.) Tukaj bi se napetost toka od centrale pri Jami po daljnovodu prihajajočega zniževala s 5000 na 2000 voltov.

Pri tej transformatorski postaji začenja se elektrovodna mreža sestojeca iz kabljev v zemljo vkopanih, po kateri se širi galvanski tok v posamične dele mesta, še vedno napet do 2000 voltov. Na raznih delih mesta, po Ganzovem projektu za mestno razsvetljavo na 18, za zasebno pa na 28tih krajih, se ukončuje ta mreža v transformatorje druge vrste, v katerih se toku napetost znižuje na 110 voltov. Od transformatorjev druge vrste je potem razpeljana ona elektrovodna mreža (razdelilna mreža imenovana), po kateri dobivajo konzumenti električni tok. Glavno mrežo projektuje Ganz povsodi kot podzemeljski kabelj, razdelilno mrežo pa deloma kot kabelj, deloma kot v zraku razprostrto žico.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Železnica žez Ture. Poslednji čas se zopet govori o tem, da bi se delala železnica čez Ture, da se doseže nova zveza s Trstom. Nedavno so imeli zastopniki teh dežel na Dunaji neko posvetovanje in izvolili odbor, da doganja te zadeve. Steinwender je pa v zbornici poslancev vprašal vlado, če kmalu predloži predlog o grajenju te železnice državnemu zboru. Le za progo Loko-Divača se nikdo nič ne zmeni, ki bi bila jako potrebna, ker ji poddržavljenje južne železnice pri ogerski vladi zadel na velike težave.

Pohišje v narodnem slogu. Tovarna za hišno opravo W. Libkovitz in drugovi v Zagrebu je izdelala te dni opravo za zajutrsko sobo za neko gostilno na Reki popolnoma v domačem narodnem slogu. Oprava ni niti lakirana, niti polirana, temveč ima le narodne ornamente. Stenske dekoracije so povsem narodne. Želeti je, da bi Slovani sploh bolj čislali, kar je domačega in ne segali povsod le po tujem.

Dovolitev nedeljskega dela. Trgovinski minister je dovolil, da bodo smeli letos v nedeljo dne 23. t. m., zadnjo nedeljo pred Božičem prodajati do 3 ure popoldne. Prodajalnice živil bodo pa po šesti uri zvečer v krajih z nad 20.000 prebivalci smelo še dve uri zvečer prodajati.

Kmetijstvo.

Kako je s trtno ušjo?

Od kar se je trtna uš pokazala v Franciji, se je tako razširila, da v nekaterih južnih krajih ni niti misliti, da bi jo kmalu mogli zatreti. V naši državni polovici je do 1891. l. bilo že 29.000 hektarov vinogradov okuženih.

Sprva se je poskušalo zatreti jo z uničenjem okuženih vinogradov in njih porabo nekaj časa za druge namene in pa z rabo žvepljenega ogljika in pa žveplenoogljikovokislega apna (kalcijumsulfokarbonata). Vendar se je to dalo izvesti le v omejeni meri. Boljši uspeh se pa kaže z zasajanjem ameriških trt.

Na Ogorskem je do 1891. leta trtna uš se že bila pokazala v 1750 občinah v 42 velikih županijah. Vinstvo skušajo ohraniti na tri načine, z rabo ogljikovega ogljika, z nasajanjem ameriških trt in pa z nasajanjem trt na peščenih tleh. Ker ima Ogerska dovolj peščenih tal, se je zlasti poslednje sredstvo dobro obneslo. Že do 1890. l. so bili po peščenih tleh zasadili nad 10.000 hektarov novih vinogradov.

V Srbiji se je trtna uš že silo razširila. Že l. 1891. je bilo nad 4000 hektarov vinogradov uničenih. Vvažati se že mora vino, katerega je prejšnje leto imela mnogo za izvoz. V Bolgariji je trtna uš se omejila le na nekatera okrožja, ker so se takoj bile storile najstrožje naredbes. V Turčiji imajo trtno uš že deset let. Okužila je že 500 hektarov vinogradov. To število ni baš veliko, ali je pomisliti, da v Turčiji vinogradarstvo sploh ni posebno razširjeno, ker mohamedanci po svoji veri vina piti ne smejo. Zaradi tega pa tudi turška vlada ne obrača posebne skrbi, da bi ohranila vinstvo. Vinogradarji v Turčiji so sprva poskušali trtno uš zatreti s kemičnimi sredstvi, a ne s posebnim uspehom. Zaradi tega so pa začeli zasajati ameriške trte in jih cepiti z domačimi.

V Rumuniji je okužena dobra petina vinogradov. Sprva skušali so trtno uš pregnati z uničenjem okuženih vinogradov in pa z rabo žveplenega ogljika. Obe ti dve sredstvi se pa nista obnesli in sedaj zasajajo ameriške trte. V Rusiji se je trtna uš tudi močno razširila. Le v nekaterih posamičnih krajih se je posrečilo jo z odločnim naredbami popolnoma zatreti.

V Italiji se je trtna uš že toliko razširila, da ni misliti, da bi jo popolnoma zatrli. Na povelje vlade se je 440 hektarov okuženih vinogradov bilo popolnoma uničilo. To pa vendar ni oviralo razširjenja trtne uši. 44000 hektarov vinogradov je popolnoma že uničila, 67.000 hektarov pa okužila. Proti trtni uši rabijo na kremenasti zemlji z dobrim uspehom žvepleni ogljik; na apneni zemlji žveplenoogljikovokislo apno. V nižavah se pa uspešno rabi poplavljanje. Vendar se pa tudi v Italiji vedno večja pozornost obrača ameriškim trtam.

V Švici pa imajo upanje, da se jim trtna uš ne bode razširila. Pokazala se je po posamičnih krajih, ali so jo hitro zatrli z uničenjem okuženih vinogradov. Okrog 60 hektarov vinogradov so na ta način uničili.

V Franciji ne mislijo na to več, da bi trtno uš popolnoma zatrli. Misli se le na to, da se vinstvo ohrani vzlic trtni uši. Z uspehom rabijo v kamnitih krajih raztoplino žveplenoogljikovokislega apna, katero gre 50 cm globoko v zemljo. Najboljše sredstvo je pa tudi v Franciji le ameriška trta.

V Španiji imajo trtno uš že v petnajstih pokrajinah. V barcelonski pokrajini je uničila že 500 hektarov vinogradov in nad 7000 hektarov okužila. Pokrajina Gerona je zgubila večino vinogradov. Vinogradarji si skušajo pomagati z zasajanjem ameriških trt.

Na Portugalskem se je trtna uš že močno razširila. Sprva so poskušali v okuženih krajih nasaditi nekatere